

Uporaba spletnega socialnega omrežja v osnovni šoli

The Use of Social Network in the Primary School

Urška Topolovec

OŠ Gustava Šiliha Maribor in Pedagoška fakulteta, Univerza v Mariboru
urska.topolovec@guest.arnes.si

Dejan Dinevski

OŠ Gustava Šiliha Maribor in Pedagoška fakulteta, Univerza v Mariboru
dejan.dinevski@uni-mb.si

Povzetek

Živimo v informacijski dobi, kjer je na voljo neskončno možnosti za izobraževanje. Ena izmed teh je tudi uporaba svetovnega spleta in vseh storitev, ki jih ponuja. Zato je potrebno v učni proces vključiti dejavnosti, ki bodo vzpodbujale interese učencev, jih motivirale za učenje, jim omogočile sodelovalno delo in interakcijo ter izmenjavo znanj. Ena izmed takšnih dejavnosti je zagotovo spletno socialno omrežje Facebook. Učencem in učiteljem ponuja številne možnosti za formalno in za neformalno učenje. Iz izkušenj trdimo, da je uspeh uporabe socialnega omrežja v veliki meri odvisen od vsebine, prav tako pa je pomembno, da učitelji spremljamo učence in da tudi sami uporabljamo socialno omrežje. S tem bomo uspeli učenje dvigniti na višjo raven, vzpodbuditi izmenjavo znanj in omogočiti osebni razvoj. Naš cilj je opredeliti pojem socialnega omrežja, predstaviti pomen socialnih omrežij v izobraževanju, izpostaviti načine uporabe Facebooka kot primer socialnega omrežja v osnovni šoli in predstaviti tri primere dobre prakse uporabe Facebooka pri osnovnošolcih. Kot največjo dodano vrednost socialnega omrežja zaznavamo, da omogoča tako učiteljem kot učencem spremljanje dela drugih, dodajanje lastnih prispevkov, komentiranje svojih in prispevkov drugih uporabnikov.

Ključne besede: socialna omrežja, osnovna šola, Facebook, komunikacija, sodelovanje, interakcija

Abstract

We live in an information era, where immense possibilities for education are available. One of these is the use of World Wide Web and all of its services. It is therefore necessary to incorporate activities into educational process which will encourage pupils' interests, motivate them to learn, enable them to collaborate,

interact, and exchange their knowledge. One of such services is definitely the Facebook. It offers the teachers and pupils many opportunities for formal and informal learning. According to our experiences, we can confirm the fact that the success of using social networks is largely dependent on the content. It is also important that teachers use social network regularly and monitor the pupils. With these facts we will be able to bring the education to a higher level, to encourage the exchange of knowledge and to enable personal development. Our goal is to define the concept of the social network, present its importance in education, highlight the ways how to use Facebook as an example of social network in primary school and present three examples of good practice how to use Facebook in primary education. Allowing both, teachers and pupils, monitor the work of others, adding their own contributions, comment their own and the contributions of other users are the greatest values of the social network.

Keywords: social network, primary school, Facebook, communication, collaboration, interaction

1 Uvod

Vse se je začelo leta 1997, ko smo prvič v zgodovini zabeležili zametek socialnega omrežja. Spletna skupnost Sixdegrees.com je uporabnikom omogočala ustvarjanje profilov, ustvarjanje seznama prijateljev in komunikacijo med njimi (Wikipedia, 2012). Med letoma 1997 in 2001 so spletne skupnosti začele podpirati ustvarjanje različnih profilov. Nastajali so osebni, profesionalni in drugi profili. Po letu 2001 je sledil val spletnih skupnosti, ki je temeljil na oblikovanju poslovnih spletnih mrež. Nato so se spletna omrežja začela postopoma razvijati v vse smeri, najbolj pa so oblikovala poslovni, kulturni in raziskovalni prostor (Boyd in Ellison, 2007).

S pojavom informacijske dobe v 21. stoletju in s pojavom informacijske tehnologije se je učni proces spremenil čez noč. Danes imamo na izbiro toliko možnosti za izobraževanje, ki so podprte z informacijsko-komunikacijsko tehnologijo, kot še nikoli. Včasih smo znanje iskali v knjižnicah, odpirali na stotine knjig, iskali informacije v obsežnih enciklopedijah ali med učenjaki. Danes pa imamo vse informacije na dosegu roke, v učilnici pa učenca informacijske dobe, ki hlepi po raziskovanju in novih znanjih. Tak učenec je inovativen, interaktiven in usmerjen k uporabi sodobnih medijev. Tehnologija in učni proces se prepletata na vsakem koraku.

Se vam je že zgodilo, da so učenci med poukom pošiljali tekstovna sporočila, komentirali slike, ki so bile objavljene na njihovih profilih ali na profilih njihovih prijateljev? Učenci so obkroženi s tehnologijo. Podkasti, wiki strani, blogi, virtualni svetovi in socialna omrežja so del učenčevega vsakdanjika. Razvoj informacijsko-komunikacijskih tehnologij vpliva na izobraževanje v smeri neprestanih sprememb, kar nam omogoča uporabo novih načinov komuniciranja in ustvarja nove oblike poučevanja. Socialna omrežja omogočajo učencem večjo povezanost, vzpodbujajo kritično in analitično mišljenje ter kreativnost, razvijajo spretnosti, učitelju pa omogočajo refleksijo oblik dela z učenci. Učenci radi uporabljajo tehnologijo za učno delo, saj jo pogosto uporabljajo tudi v prostem času.

2 Socialna omrežja

2.1 Kaj je socialno omrežje

Socialno omrežje, družbeno omrežje, socialni medij – to je le nekaj besednih zvez, ki poimenujejo napredno spletno stran s spletnimi aplikacijami, ki privablja številne uporabnike

in jim nudi spekter storitev od spletnega druženja, izmenjave mnenj, slik, video posnetkov, misli in še veliko več.

Spletne strani socialnih omrežij definiramo kot spletne storitve, ki omogočajo posamezniku izgradnjo javnega ali delno javnega profila znotraj omejenega sistema, oblikovanje seznamov uporabnikov, s katerimi si delijo povezave in pregled seznamov svojih povezav in povezav drugih uporabnikov znotraj sistema (Boyd in Ellison, 2007). Omogočajo razvijanje stikov s širokim krogom ljudi. Primarni cilj socialnih omrežij je povezati ljudi in vzdrževati odnose (Chen, 2011). Njihovo ogrodje je sestavljeno iz profilov, na katerih so vidni sezname prijateljev, ki so prav tako uporabniki sistema. Profili so edinstvene spletne strani, kjer lahko uporabnik vnese osnovne informacije o sebi, kot so na primer starost, bivališče ali lastni interesi (Boyd in Ellison, 2007). Osební podatki povečujejo občutek skupnosti in povezujejo uporabnike (Chen, 2011). Večina socialnih omrežij vzpodbuja uporabnike, da naložijo tudi sliko profila (Boyd in Ellison, 2007). Nekatera omogočajo dodajanje multimedijskih vsebin ali spremembo videza profila. Druga socialna omrežja pa omogočajo dodajanje aplikacij, ki naredijo profil še bolj zanimiv (prav tam, 2007).

Največji izziv spletnega učenja predstavljajo učitelju kvantiteta in kvaliteta ocenjevanja hkrati pa ideja, kako ohraniti zanimanje učencev ves čas na istem nivoju. Zanimanje za socialna omrežja v izobraževanju postaja globalno, kar dokazuje raziskava Nacionalnega odbora za šolstvo iz zvezne države Virginie, ki navaja, da 59% učencev pri uporabi socialnih omrežij govori o kakršnih koli izobraževalnih temah (npr. šola, načrtovanje, učenje izven šole, novice, politika ...). Presenetljivo pa je dejstvo, da približno 50% učencev govori izključno o šolskih temah (NSBA, 2007).

V Sloveniji ima 7 od 10 mladih med 16. in 24. letom oblikovan vsaj en profil na spletnem družabnem omrežju (Vehovar, Jerman Kuželički in Lebar, 2011), vendar avtorji raziskave navajajo, da učenci uporabljajo spletna omrežja večinoma za neformalno komunikacijo, za ohranjanje stikov s prijatelji in znanci ter za sprostitve in zabavo (Oset, Vanovšek in Zaveršek, 2011). Med najbolj priljubljenimi socialnimi omrežji v Sloveniji so: Facebook, Netlog, MySpace in Twitter (Vehovar, Jerman Kuželički, in Lebar, 2011).

3 Uporaba socialnih omrežij v izobraževanju

Socialna omrežja so del vsakdanjika naših učencev, zato radi uporabljajo tehnologijo tudi v izobraževalne namene. V očeh učencev so socialna omrežja pozitivno sprejeta, zato jih bodo vzeli za svoja tudi kot način učenja. Socialno omrežje v središče postavlja učenca oz. skupino učencev, saj jim omogoča, da sami izbirajo, o čem bo tekla razprava in s kom bodo sodelovali pri reševanju nalog. Učitelj je tisti, ki delo v socialnem omrežju dopolnjuje, vodi aktivnosti, motivira učence in jih vzpodbuja pri delu (Oradini in Saunders, 2008).

Socialno omrežje uporabljamo v izobraževalne namene kot sredstvo za obveščanje, motiviranje, učenje in utrjevanje ter preverjanje znanja (Žnidaršič, 2011). Dodano vrednost socialnih omrežij predstavljajo sporočila, ki jih učitelji preko komunikacijskega kanala posredujejo učencem. Sporočila niso namenjena le izbranim, ampak vsem članom določene skupine. Vsak od njih se lahko vključi v razpravo. Posledično naraste zanimanje drugih uporabnikov, ki prej niso bili zainteresirani za poglobljeno razmišljanje o obravnavani tematiki (Strniša, 2011).

Socialno omrežje omogoča učni skupini, da postane aktivna učeča se spletna skupnost, saj ponuja različne možnosti in izzive sodobnega izobraževanja. Krepi socialne in institucionalne povezave, kar olajša izmenjavo znanj, prav tako pa omogoča nastajanje novih. Medtem ko so učenci del neformalnega odnosa pri reševanju problema, se nezavedno učijo na podlagi sodelovalnega dela in partnerskih odnosov. Učenci poglobijo razumevanje in vzpostavijo

povezave med deli učne snovi. Ena izmed glavnih komponent spletnih skupnosti je izmenjava znanj na podlagi sodelovanja (Chen, 2011).

3.1 Prednosti in slabosti

Spletna omrežja vplivajo izredno pozitivno tako na učence kot tudi na učitelje, saj vsebujejo orodja, ki zagotavljajo kvalitetno izobraževanje v digitalnem okolju. Učitelji se poslužujejo tehnik poučevanja, ki vključujejo socialna omrežja. Tako lahko učitelji vzpodbudijo sodelovanje učencev pri njihovem izobraževanju in izboljšajo pismenost. Vse to pa prispeva k intenzivnejšemu sodelovanju v razredu in k razvijanju komunikacijskih spretnosti. Zanimanje za socialna omrežja v izobraževanju postaja globalno. Svet kar naenkrat postane učilnica, kjer so učenci neprestano aktivni. S svojo prisotnostjo oblikujejo vsebine in postanejo del učnega procesa (Harris in Rea, 2009). Vse, kar potrebujejo, je računalnik, ki je povezan v svetovni splet in že se lahko povezujejo z učenci drugih držav ali kontinentov, s katerimi si delijo različne kulturne značilnosti, vrednote in interese kadarkoli in kjerkoli. Uporaba socialnih omrežij ne koristi le učencem, ampak daje tudi učiteljem nove možnosti za komunikacijo tako z učenci kot tudi z drugimi učitelji.

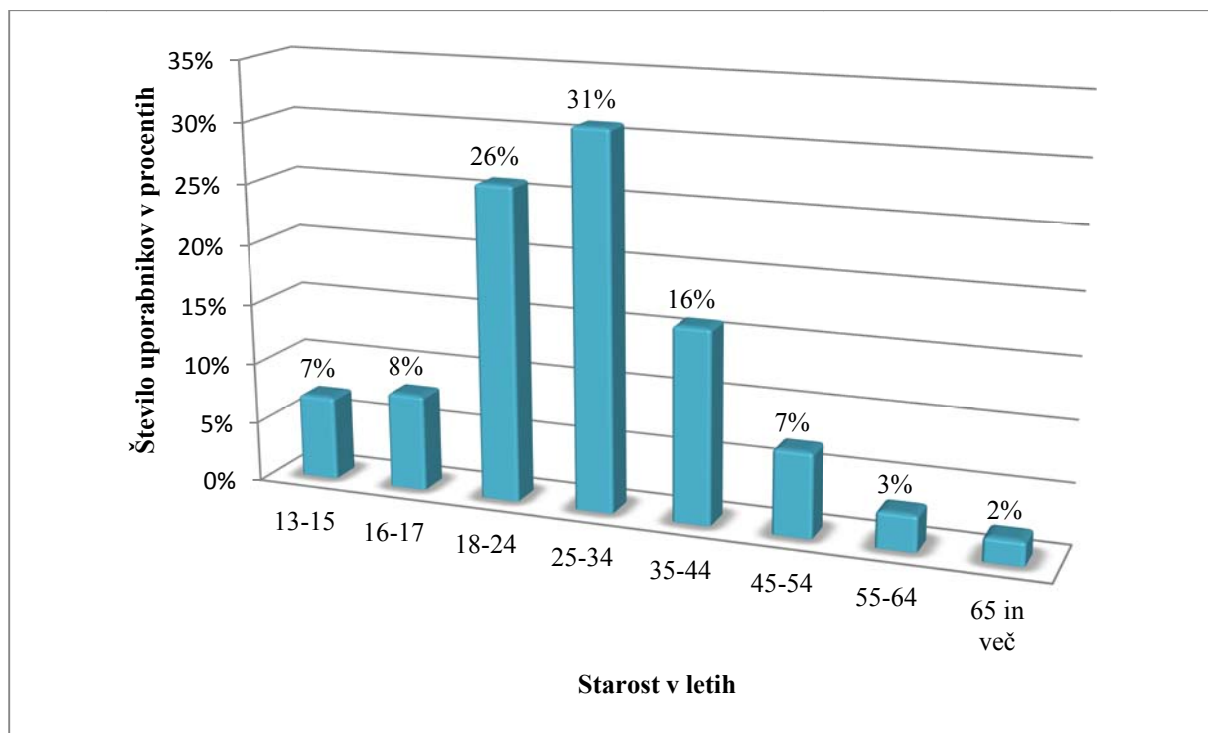
Veliko vlogo igrajo inovativno oblikovane naloge, ki učencem pomagajo razvijati spretnosti 21. stoletja. Takšne naloge vsebujejo elemente, ki učence vzpodbudijo h kritičnemu mišljenju, k reševanju problemov, k sodelovalnemu in h globalnemu učenju. Poleg sodelovalnega dela je prisotno tudi tekmovanje, ki vzpodbuja učence k učenju in k širjenju baze znanja (prav tam, 2009). Najboljši prostor, v katerem lahko združimo naloge z navedenimi elementi, je socialno omrežje.

Čeprav učitelji pri učnih urah uporabljajo spletna orodja, hkrati pa vzpodbujajo učence k varni rabi interneta, so vedno pogostejše izpostavljeni neprimernemu materialu, spolnim vsebinam, vrstniškemu ustrahovanju in nadlegovanju (prav tam, 2009). Zato moramo učitelji še toliko bolj poskrbeti, da bodo učenci usvojili vsebine varne rabe svetovnega spleta in vseh storitev, ki jih le-ta ponuja. Uporabniki socialnih omrežij so pogosto zelo nepazljivi glede svoje zasebnosti. Učitelji, ki niso pozorni na aktivnosti na svojih profilih, se lahko z učenci zapletejo v neustrezne odnose. Zato morajo paziti, katere zasebne fotografije objaviti in katere zasebne informacije deliti s svojimi učenci. Zaradi nepravilne uporabe in neupoštevanja zasebnosti velikokrat prebiramo o kritikah glede socialnih omrežij, v katerih strokovnjaki menijo, da socialna omrežja v učilnicah nimajo prostora, kljub temu da pozitivno vplivajo na učence.

4 Uporaba Facebooka v osnovni šoli

4.1 Socialno omrežje Facebook

Facebook je ustanovil harvardski študent Mark Zuckerberg leta 2004 z namenom, da bi povezal vse študente Univerze Harvard. S časom se je omrežje širilo in hitro pridobivalo uporabnike drugih univerz. Leta 2006 so ga odprli za vso javnost. Statistika Facebooka je decembra 2011 zabeležila 483 milijonov dnevno aktivnih uporabnikov (Facebook, 2012). Danes si lahko profil ustvari vsak, ki je dopolnil 13 let. V Sloveniji je na dan 10. aprila 2012 zabeleženih 688.840 uporabnikov, kar predstavlja 34.39% vseh prebivalcev (Socialbakers, 2012). Največ uporabnikov je starih med 25 in 34 let, sledijo pa uporabniki med 18. in 24. letom. Iz grafikona 1 je razvidno, da na Facebooku ne prevladujejo mladoletniki, tako kot je splošno prepričanje, vendar je kljub temu 15% uporabnikov med 13. in 17. letom.

Grafikon 1: Starostna struktura uporabnikov Facebooka v Sloveniji (prav tam, 2012)

Facebook igra ključno vlogo med spletnimi omrežji. Posameznikom ali skupinam omogoča, da delijo fotografije, osebne podatke in se povezujejo z drugimi v skupine. V primerjavi z drugimi socialnimi omrežji po priljubljenosti zaseda prvo mesto (Vehovar, Jerman Kuželički in Lebar, 2011). Učencem in učiteljem ponuja številne možnosti bodisi za formalno bodisi za neformalno komunikacijo (slika 1). Pri svojem delu opažamo izjemno zanimanje za uporabo socialnega omrežja v odnosu učitelj – učenec. Učence zanima, kaj počnemo učitelji, radi pogledajo naše slike, jih komentirajo in označijo za všečne. Zadržani učenci raje kot v pogovoru v živo sodelujejo pri komunikaciji s pomočjo sporočil bodisi zasebnih ali vidnih objav na zidu.

Slika 1: Učenci izredno radi komunicirajo z učiteljem tudi v prostem času

Aktivnost na Facebooku se začne z oblikovanjem profila, kjer navedemo osebne podatke, dodamo sliko profila, sledi povezovanje z drugimi profili, poteka torej sklepanje prijateljstev. Povedati učencem naslov zasebnega profila in sprejeti prijateljstvo sta najlažja načina interakcije z učenci. Slišati je zelo enostavno. Vendar, ko začnemo sprejemati prijateljstva učencev, moramo biti nepristranski. Ne smemo si dovoliti, da bomo dodali le tiste učence, ki so nam ljubši, ostale pa bomo ignorirali. Ko se enkrat odločimo, da bomo imeli med prijatelji tudi učence, se naša služba zavleče na 24 ur na dan, sedem dni v tednu. Če bi se želeli temu izogniti, lahko prilagodimo nastavitve zasebnosti in sami določimo, kdaj bomo dosegljivi za učence. Poljubno svoje prijatelje razdelimo v kategorije. Ustvarimo poljubno število seznamov. Vsak prijatelj je lahko vključen v več kategorij. Če razporedimo učence v sezname, lahko določimo, katere stvari lahko vidijo. Osrednji element profila je še vedno zid, ki deluje kot oglasna deska in je najpogostejše uporabljena možnost pri učencih. Učenci na zid drugih uporabnikov objavljajo krajša sporočila, slike, glasbo, dregljaje, ipd.

Pri svojem delu uporabljamo različne možnosti, ki nam jih ponuja socialno omrežje. Iz izkušenj trdimo, da je uspeh v veliki meri odvisen od vsebine. Velikokrat opazimo, da učenci objavljeno nalogo ali datum ocenjevanja vidijo, vendar to ne poveča interakcije ali vzpodbudi učenca k aktivnemu učenju. Učitelji smo tisti, ki moramo poskrbeti, da bodo naloge družabne in interaktivne, najpomembnejša pa je naša prisotnost. Učenci morajo imeti občutek, da jih spremljamo in da tudi sami uporabljamo socialno omrežje. S tem bomo uspeli učenje dvigniti na višjo raven, vzpodbuditi izmenjavo znanj in omogočiti osebni razvoj.

Pri svojem delu uporabljamo skupine, ki jih poimenujemo glede na učne predmete. Menimo, da tovrstna uporaba izjemno pozitivno vpliva na učence, saj ponuja didaktično priložnost za oblikovanje vsebin, hkrati pa je idealna za krpanje vrzeli med formalnim in neformalnim učenjem (Awouters, Palmaers in Veltjen, 2011). Facebook skupina ima prednosti, kot so na primer: deljenje dokumentov, video posnetkov, slik in skupinsko klepetanje s prisotnimi člani skupine. Skupina je primerna za deljenje specifičnih informacij (prav tam, 2011). Učenec v trenutku, ko se vpiše v socialno omrežje, prejme obvestilo o novih aktivnostih skupine. Facebook skupino uporabimo za zaprte interakcije, kjer objavljamo video posnetke ali delimo

svoje dokumente, izdelamo strani za širše občinstvo in učencem ponudimo vzdrževanje le-teh ali pa omogočimo interakcijo z njimi na osebni profilu (Foon Hew, 2011).

V skupino vključujemo gradivo obravnavane učne snovi, ankete, s katero vzpostavimo interakcijo in preverjamo razumevanje učne snovi, ali pa objavljamo kratke opomnike glede domače naloge ali prihajajočega ocenjevanja znanja. Učenci delijo domače naloge z drugimi učenci, si izmenjujejo informacije, vprašanja in znanje o učni snovi ter si pomagajo pri reševanju nalog. S klikom na gumb »všeč mi je« učenci izražajo oz. ocenijo izdelke drugih učencev. Ko se šolsko leto zaključi, skupino izbrišemo in pripravimo novo skupino za prihajajoče šolsko leto.

Pri uporabi socialnega omrežja v skupini razvijamo pisno sporočanje s pomočjo različnih nalog:

- izražanje lastnega mnenja;
- opisovanje slik glede na obravnavano temo;
- zbiranje argumentov in protiargumentov za problem;
- razvijanje in utrjevanje besedišča in slovničnih struktur;
- spremljanje novic in kritično presojanje informacij.

Kot zagovorniki Facebooka menimo, da uporaba pozitivno vpliva na učence. Učenci diskutirajo o temah, ki jih obravnavamo v šoli, sodelujejo v skupnih projektih, delijo izkušnje drug z drugim, učitelji pa obveščamo učence o pomembnih informacijah. Vendar pa se pri delu soočamo tudi s težavami. Facebook je dostopen le tistim, ki so dopolnili 13 let, mlajši si ne smejo ustvariti profila. Znajdejo se lahko le, če priredijo letnico rojstva. Nastavitve zasebnosti so zelo kompleksne in se sproti dopolnjujejo, tako da jih je težko nadzorovati. Pri kreiranju računa je profil po osnovnih nastavitvah zelo široko odprt. Učenci lahko objavljajo kakršnekoli vsebine, ki jih vidi kdorkoli. Prav tako učenci preveč časa posvečajo uporabi socialnega omrežja, posledično pa dosegajo slabši učni uspeh. Slabosti pa najdemo tudi pri učiteljih, ki potrebujejo dodatni čas za delo na socialnem omrežju. Meja med zasebnim in poklicnim je zelo tanka, zato se lahko zasebno življenje učiteljev hitro pomeša s poklicnim (Foon Hew, 2011). Učitelji se neradi počutimo razgaljeni, zato je varnost ena pomembnejših lastnosti pri uporabi Facebooka. Nastavitve zasebnosti omogočajo učiteljem oblikovanje lastne zasebnosti in dostopnosti informacij drugim, tudi učencem (Funk, 2011). Ves čas pa je zaslediti grenak priokus trditve, da kar je enkrat objavljeno na Facebooku, ostane tam za vedno. Vendar to lahko trdimo za vse podatke na svetovnem spletu, ne le za tiste, objavljene na spletnih omrežjih (Safe.si, b.d.).

4.2 Primeri dobre prakse

Večina naših učencev je že registrirana na Facebooku, zato dodatna registracija pri večini ni bila potrebna. Pri uvajanju tehnologije smo prihranili veliko časa, saj učenci že znajo uporabljati socialno omrežje, pa čeprav večinoma za neformalne oblike komunikacije. Prav tako opazimo, da se učenci odlično počutijo v okolju socialnega omrežja Facebook. Najraje si izmenjujejo fotografije, povezave na videospote, komentirajo in sodelujejo v razpravah. Izpostavili smo tri dobre primere prakse, ki jih uporabljamo pri pouku.

Facebook skupina razreda

Na razrednih urah pogostokrat zmanjka časa za obravnavo vseh tem. Zato lahko Facebook skupino uporabljamo kot komunikacijski kanal, dodatno možnost za debate o aktualni problematiki v razredu, za ankete in pobude med razrednikom in učenci. Skupino ustvari razrednik, ki mora imeti ustvarjen Facebook profil (Murko, 2011). Da delo lažje teče, poskrbi učitelj. Zasebnost skupine je omejena, tako aktivnosti v skupini vidijo le člani skupine in

nihče drug. Tak način dela pozitivno vpliva na kvaliteto izrabe prostega časa učencev, saj veliko preživijo za računalnikom in se zato tudi izjemno hitro odzivajo. Učenci se z veseljem vključujejo v razprave o dogajanju na šoli in v razredu. Spremljajo dneve dejavnosti in druge dogodke, na katere jih povabimo. S pomočjo skupine lahko vplivamo tudi na vzgojno problematiko učencev, saj spremljamo njihovo obnašanje in lahko pomagamo pri oblikovanju življenjskih vrednot. Da se nebi izpostavljali pred celim razredom, nam učenci pošiljajo zasebna sporočila. Če bi pričakovali, da učenci ne bodo uporabljali žaljivk, kletvic ali grdih besed, bi se motili. Učitelji moramo poskrbeti, da učence opozorimo na pravila obnašanja, pisanja in na nastavitve zasebnosti profila ter na varno uporabo tako Facebooka kot svetovnega spleta. Opažamo, da marsikatero težavo rešimo kar na profilu. Izboljšala se je kultura pisanja in izražanja. Učenci so strpnejši drug do drugega. Izboljšala se je klima v razredu.

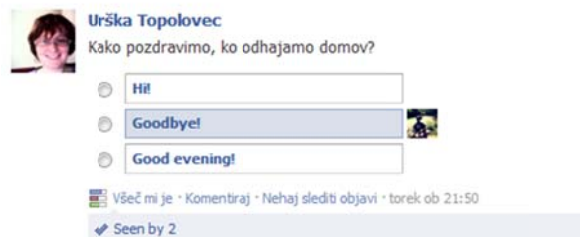
Večpredstavnostne vsebine

Da bi vzpodbudili razmišljanje in zanimanje učencev, na profilu skupine objavljamo slikovno gradivo, video ali zvočni posnetek izbrane teme, ki ga poiščemo na svetovnem spletu ali ga pripravimo sami. Namen objave je, da si učenci bodisi na internetu bodisi v zvezku pogledajo že obravnavano temo in jo raziščejo. Pod objavljenim imajo učenci možnost komentiranja, kar še dodatno vzpodbudi interakcijo med učiteljem, učno snovjo in učencem. Na tak način jih navajamo na samostojno delo. V vsakem trenutku vidimo napredek, dobimo povratno informacijo, usmerjamo učence in jim dajemo namige pri iskanju informacij. Dodajamo tudi povezave na druge spletne strani na izbrano temo, ki so za nas aktualne (slika 2). Razumevanje učne vsebine preverjamo z različnimi aplikacijami (slika 3). Najenostavneje je izdelati anketo. Na Facebooku poiščemo že izdelane primere ali pa sestavimo nove, ki sovpadajo z učno snovjo. Večpredstavnostne vsebine motivirajo učence za delo, povečajo njihovo aktivnost in samostojnost.

Slika 2: Povezava na druge spletne strani na izbrano temo z možnostjo komentiranja

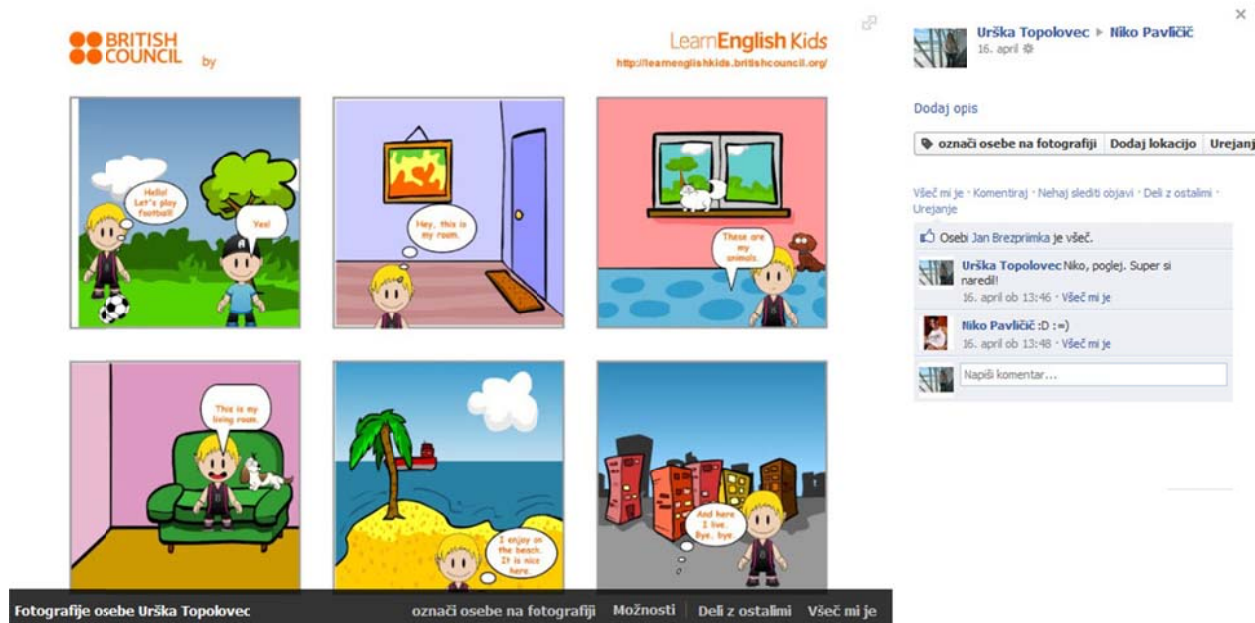
Slika 3: Učenci preverjajo znanje s pomočjo ankete

Učenje tujega jezika

Facebook lahko uporabimo kot sredstvo za obveščanje, motiviranje in učenje jezika (Žnidaršič, 2011). Kot sredstva za obveščanje na Facebook profilu najpogosteje uporabimo zid, spremenimo stanje, klepetamo ali pa pošljemo zasebno sporočilo učencem. Na tak način učence spomnimo na preverjanje in ocenjevanje, na dodatne domače naloge, jim voščimo za rojstni dan, čestitamo za dobro opravljeno nalogo (slika 4). Pri našem delu čim več komunikacije poteka v tujem jeziku z dodatnimi prevodi v slovenskem jeziku ali v kombinaciji z nalogo, da učenci sami poiščejo pomen besed. Vse funkcije, ki jih uporabljamo za obveščanje, delujejo tudi kot motivacijsko sredstvo. Ko objavimo šale, pesmi in citate v tujem jeziku, učenca nagovorimo bolj osebno. Kot pozitivno učilo za samostojno učenje se izkažejo tudi Facebook aplikacije (npr. Word Search). Na določeno temo izdelamo kratke ankete in kvize, s katerimi preverimo poznavanje besedišča, slovničnih pravil ali pa poskušamo učence spodbuditi k branju krajših besedil in komentiranju. Učenci radi objavljajo domače naloge (slika 5). Objavljeni izdelki vzpodbudijo druge učence, da jih komentirajo, poveča se tekmovalnost in motiviranost za nadaljnje delo. Tak način se je kot izjemno dobrodošel izkazal pri gibalno oviranem učencu, ki piše pri učni uri na prenosni računalnik. Domače naloge objavlja na profil skupine za angleški jezik. Pridružili so se mu tudi njegovi sošolci. Posledično se je povečal trend reševanja domačih nalog.

Slika 4: Učenci uporabljajo zid za pisanje domačih nalog

Slika 5: Učenci radi objavljajo svoje izdelke

5 Sklep

Socialna omrežja so postala sestavni del našega življenja tako kot predhodno elektronska pošta, telefon in svetovni splet. Učenci spoznavajo, da učenje ni omejeno le s šolskimi zidovi v šolskih učilnicah. Če sta omogočena dostop do računalnika in povezava do svetovnega spleta, sega učenje in raziskovalno polje veliko dlje.

Socialna omrežja so ena od storitev svetovnega spleta, ki jih lahko uporabljamo tudi v izobraževanju. Medtem ko večina uporabnikov išče na spletnih omrežjih vezi s prijatelji iz realnega življenja, se lahko istočasno rodijo virtualna prijateljstva, sklenjena na temeljih skupnih interesov. Učenci in učitelji lahko v okviru učnega procesa socialno omrežje izkoristijo za široko paleto aktivnosti, ki omogočajo komunikacijo, interakcijo, sodelovalno in skupinsko delo, interaktivnost in izmenjavo znanj. Poleg osnovnih pojmov, kot so na primer uporabnikov profil, seznam prijateljev, zasebna sporočila, klepetalnica, albumi s fotografijami in dogodki, igrajo pomembno vlogo še nastavitve zasebnosti in uporaba skupine.

Zaključujemo, da postajajo nove tehnologije globalne, in da je uporaba socialnih omrežij, še posebej Facebooka, potrebna tako v učilnici kot tudi izven nje, saj v kombinaciji z ostalimi elementi obvešča, motivira, omogoča učenje, utrjevanje in preverjanje znanja na zanimiv in zabaven način. Uporaba socialnih omrežij ima pozitivne učinke na učni proces in izmenjavo znanj. Še posebej želimo izpostaviti aktivno vlogo učencev, ki sodelujejo in skupaj z učiteljem oblikujejo vsebino, ki neprestano ohranja interakcijo med učenci in učiteljem. Z redno uporabo socialnega omrežja opazamo izboljšanje klime v razredu, izboljšanje odnosov učitelj – učenec in povečanje trenda reševanja domačih nalog. Kot največjo dodano vrednost socialnega omrežja zaznavamo, da omogoča učiteljem in učencem spremljanje dela drugih, dodajanje lastnih prispevkov, komentiranje svojih in prispevkov drugih uporabnikov.

6 Literatura

- Awouters, V., Palmaers, D., Veltjen, A. (2011). 2Facebook or not 2Facebook in Education: that's the question? Teaching and Learning on Facebook. Pridobljeno 13.4.2012, iz http://prispevki.sirikt.si/datoteke/sirikt2011_zbornik.pdf.
- Boyd D., M., Ellison B., N. (2007). Social Network Sites: Definition, History, and Scholarship. Journal of Computer-Mediated Communication, 13. Pridobljeno 10.3.2012, iz <http://jcmc.indiana.edu/vol13/issue1/boyd.ellison.html>.
- Chen, H. (2011). Using Social Networking in Elementary Science Learning: The Case of Happy Farm in Taiwan. V International Conference on Telecommunication Technology and Applications, 5. Pridobljeno 25.3.2012, iz <http://www.etlibrary.org/?m=fbook&a=details&aid=968>.
- Facebook. (2012). News: Fact Sheet. Pridobljeno 15.3.2012, iz <http://newsroom.fb.com/content/default.aspx?NewsAreaId=22>.
- Foon Hew, K. (2011). Students' and teachers' use of Facebook. V Computers in Human Behavior, 27. Pridobljeno 15.3.2012, iz http://www.sciencedirect.com.ezproxy.lib.ukm.si/science/article/pii/S0747563210003651http://ac.els-cdn.com.ezproxy.lib.ukm.si/S0747563210003651/1-s2.0-S0747563210003651-main.pdf?_tid=5a654e8b553110aae5678e0a5c718dec&acdnat=1334171017_86be2de40fef2a571a85965cf43d687d.
- Funk, S. (2011). Social Media & Education: Brief guide to jump-start your social media efforts. Pridobljeno 10.3.2012, iz <http://saschafunk.de/teaching/social-media-education-brief-guide-to-jump-start-your-social-media-efforts/>.
- Harris L., A in Rea, A. (2009). Web 2.0 and Virtual Technologies: A Growing Impact on IS Education. V Journal of Information Systems Education, 20. Pridobljeno 25.3.2012 iz http://www.eric.ed.gov/ERICWebPortal/search/detailmini.jsp?_nfpb=true&_ERICExtSearch_SearchValue_0=EJ844215&ERICExtSearch_SearchType_0=no&accno=EJ844215.
- Murko, R. (2011). FB-I Razredništvo. V A. Bačnik idr. (Ur.), *Zbornik vseh prispevkov, Mednarodna konferenca Splet izobraževanja in raziskovanja z IKT - SIRIKT 2011* (str. 711-715). Ljubljana: Miška, d.o.o.
- National School Boards Association (NSBA). (2007) Creating & Connecting. Research and Guidelines on Online Social — and Educational — Networking. Pridobljeno 20.3.2012, iz <http://socialnetworking.procon.org/sourcefiles/CreateandConnect.pdf>.
- Oradini, F. in Saunders, G. (2008). The Use of Social Networking by Students and Staff in Higher Education. Pridobljeno 23.3.2012, iz http://www.eife-l.org/publications/proceedings/ilf08/contributions/improving-quality-of-learning-with-technologies/Oradini_Saunders.pdf/view.
- Oset, L., Vanovšek, N. in Zaveršek, N. (2011). Prednosti in pasti Facebooka. Pridobljeno 13.4.2012, iz www.knjiznica-celje.si/raziskovalne/4201104187.pdf.
- Safe.si. (b. d.). Kako lahko ščitimo svojo zasebnost na spletu? Pridobljeno 17.3.2012, iz http://www.safe.si/c/1150/Zascita_osebni_h_podatkov.
- Socialbakers. (2012). Slovenia Facebook Statistics. Pridobljeno 10.4.2012, iz <http://www.socialbakers.com/facebook-statistics/slovenia/last-week#chart-intervals>.
- Strniša, G. (2011). Facebook kot didaktično orodje. V A. Bačnik idr. (Ur.), *Zbornik vseh prispevkov, Mednarodna konferenca Splet izobraževanja in raziskovanja z IKT - SIRIKT 2011* (str. 697-700). Ljubljana: Miška, d.o.o.

Vehovar, V., Jerman Kuželički, A. in Lebar, L. (2011). *Socialna omrežja 2011*. Pridobljeno 23.3.2012, iz http://www.ris.org/uploadi/editor/1307495011poroilo_spletneskupnosti.pdf.

Wikipedia. (2012). Social network. Pridobljeno 17.3.2012, iz http://en.wikipedia.org/wiki/Social_network.

Žnidaršič, M. (2011). »Ksihtbukva« in »dojča« z roko v roki. V A. Bačnik idr. (Ur.), *Zbornik vseh prispevkov, Mednarodna konferenca Splet izobraževanja in raziskovanja z IKT - SIRIKT 2011* (str. 704-710). Ljubljana: Miška, d.o.o.